

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 330

תרומה | מבנה נפש היסודית - יסוד המלחמה התמידית

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 מה ההבדל בין יהודי לגוי? . . . . .
- 7 תחילת הכל - ארבעת המחצבים . . . . .
- 10 בעשרה מאמרות נברא הכל! . . . . .
- 15 ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם . . . . .
- 18 בתוך כל אחד ואחד . . . . .
- 24 החיים האמיתיים - חיבור הרבדים . . . . .
- 25 שלשה לבושי האדם . . . . .
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה . . . . .

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

הדפסת והפצת ספר מודיע ודבני דרכ יודם נייטאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ' 054-26-380-26 לקבלת דגש של אור

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת תרומה

מה ההבדל בין יהודי לגוי?

שדיכא באכזריות נוראה, וטבח בלי רחמים, בכל מי ש'הואשם' בשמירת תורה ומצוות, ובפרט באותם אלו שהעזו ללמד את התורה ברבים.

הרבנים הצדיקים פעלו שם במסירות נפש עליונה, מתוך סכנת חיים מוחשית, לשמור על גחלת היהדות, אך בהרבה מן המקרים השלטונות הצליחו לעלות על עקבותיהם, והם נשלחו לעבודות כפיה מפרכות בסיביר הקפואה, שם מצאו, לרוב, את מותם.

גם הגה"ק הרב אברהם יעקב מסדיגורא נתפס ב'עוון' הפצת הדת, והוא נכלא בבית הכלא, עד להכרעה בנוגע לגזר דינו. בדיוק באותם הימים בהם שעה בכלא, התקיימה חתונתו של בנו,

'אני חייב לספר לך משהו' - הוא אמר. 'קראתי את החוברת שלך (פרשת בא תשפ"ד) שעסקה בסוגיית שבת, ושם התבאר כיצד צריך להיראות שולחן שבת של יהודי. והתחזקתי.'

'ולכן' - הוא המשיך - 'החלטתי להשקיע יותר בשולחן שבת, ולהשתדל לספר סיפורי צדיקים.'

'ביום ששי האחרון הלכתי לבית הכנסת שבשכונתנו שבו מצויים ספרים רבים, והתחלתי לחפש אחר סיפור מעניין. ובמהלך החיפוש קראתי את הסיפור הבא':¹

כולנו מכירים את ההיסטוריה של השלטון הקומוניסטי ברוסיה,²

מעין החכמה

ואיזה גן עדן זה היה... הרוסים יצרו את הקיבוץ הראשון (משק חקלאי שיתופי), והיה נקרא בלשונם 'קולחוז', ואמר הגה"ק הרב יעקב גלינסקי זיע"א כשאומרים בליל יום כיפור: **'כל נדרי'** - לא רואים לחם יום אחד. וכשאומרים בשריפת חמץ: **'כל חמירא'** - לא רואים לחם שבוע. וכשאומרים: **'קולחוז'** - לא רואים לחם כל השנה...

1. סיפור שסיפר הגאון הרב אהרן טויסיג שליט"א (והובאו דבריו בספר דורש טוב - שבועות, עמוד קנט).

2. שלטון גרוע, עמוס באכזריות ורשע... והם במקום לעצור ולחשוב, עוד התפארו בשלטונם וקראו לו: 'הגן עדן הסובייטי!'

הבעיה המרכזית היא שעל מעברי הגבול ניצבים שומרים, וכל מי שרוצה לעבור צריך להמציא לידם דרכון'...

'ושמענו' - המשיכו החסידים ואמרו - 'שאתה הממונה על הגבול. ואנו מבקשים ממך שכשהעגלה של הרבי תגיע, פשוט תעביר אותה'...

הקצין הסתכל על ערימת הכסף, וצץ רעיון במוחו... הוא סיכם עם החסידים על שעת הגעת העגלה, והלך להעיר את אשתו...

הקצין ואשתו הגיעו לגבול וניגשו לעמדת השמירה. 'הייתי עם אשתי באירוע שהתקיים בסמוך לכאן, וקפצתי רגע לראות איך אתם מסתדרים ואם הכל בסדר'...

הקצין ראה את העגלה מתקרבת והוא פנה לחייל וביקש: 'לך תכין לנו שתי כוסות קפה, ואני לבינתים אחליף אותך'.

החייל הלך והעגלה הגיעה. הקצין האיר בפנס שלו לתוך העגלה והביט בפניו של הרבי ובפניהם של היושבים לצידו.

בעודו מביט, שמע הרבי שישב בעגלה את אשתו של הקצין לוחשת לבעלה: 'זה הרבי הגדול של היהודים'.

והרשעים הללו לא הסכימו בשום פנים ואופן לשחרר את הרבי ממאסרו ולאפשר לו להשתתף בחתונה.

החסידים לא היו מוכנים להשלים עם העובדה שהרבי לא ישתתף בחתונת בנו, ולכן הם זנחו לרגע את שפת האידיש ועברו ל'השתמש' בשפה הרוסית... כמה אלפי רובלים החליפו ידים, ומנהל הכלא 'שחרר' את הרבי מחדר מאסרו לערב החתונה (והחסידים התחייבו לשמור על השקט ככל שניתן)...

השמחה עלתה על גדותיה. אך דוקא אז, הגיעה השמועה כי דבר ההברחה נודע בחלונות הגבוהים, והם הוציאו גזר דין מוות! ברוסיה הקומוניסטית, בה ערך חיי אדם שוה בעיני השלטונות כקליפת השום, מי שמנסה לברוח מבית הכלא אחת דינו למוות, בלי משפט!

באישון לילה עלו שני חסידים לביתו של קצין בכיר ביותר, והעירו אותו משנתו. 'אנו זקוקים לעזרתך', אמרו לו, תוך כדי שהם מספרים לו במה המדובר, ומשלשלים לידיו סכום עצום של כסף.

וכיצד יכול אני לעזור בענין? שאל.

'בדרך פשוטה למדי', אמרו. 'כל מה שצריך לעשות הוא 'להבריח' את הרבי אל מחוץ לגבולות המדינה.

פרשת תרומה - מה ההבדל בין יהודי לגוי?

בלשון נקבה: 'והיתה עמו', וסיים בלשון זכר: 'וקרא בו'?

אלא כך ביאורם של דברים: מלך בישראל אינו אדם סטנדרטי. עליו להיות משכמו ומעלה, בכל המובנים ובכל התחומים. הוא צריך להיות מורם מעם בקדושה, במדות טובות, בהתנהגות אצילית וכו'...

התורה מצוה אותו לכתוב ספר תורה ואומרת: 'והיתה עמו', פירוש: לא די שהמלך יכתוב ספר תורה, לא די שהמלך ישא עמו את ספר התורה, אלא שוּמָה עליו שכל מה שכתוב בתורה יהיה מוטבע בפנימיותו! 'והיתה עמו' - בתוכו, בפנימיותו. ועד כדי כך ש'וקרא בו' - שיהיה ניתן לקרוא את התורה מתוך אור פניו! שכשיסתכלו על הפנים שלו יוכלו לומר ש'הוא הבייבלי', הוא ספר התורה בעצמו!...³

ומנין את יודעת זאת? תמה. להבדיל אלף אלפי הבדלות, בין הטמא ובין הטהור, אצל הגויים, כאשר הכמרים מופיעים בציבור, הם אוחזים בידם את התנ"ך (בייבלי). 'והרב הזה', הסביר הקצין את תמיהתו, 'הולך בלי להחזיק בייבלי'. אם כן מנין לך לדעת שמדובר כאן באדם חשוב ורב גדולי?

נענתה האשה הגויה ואמרה: 'הוא צריך להחזיק בייבלי? הוא הבייבלי בעצמו! אינך רואה זאת על הפנים שלו?!

בסייעתא דשמיא, הם עברו את הגבול, וכשכבר לא נשקפה סכנה לחייהם, פרץ הרבי בבכי עצום ואמר: 'עכשיו התחזור לי דיוק בפסוק בפרשת שופטים. התורה מצוה את המלך לכתוב ספר תורה ואומרת: "וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל-יְמֵי חַיָּו" (דברים יז, יט). לכאורה יש לדקדק, מדוע פתח הכתוב

מעין החכמה

והקושיא ידועה, וכי זה שבחו של אהרן הכהן שלא שינה מצויו ה' יתברך?

ומצאנו להגה"ק הרב יחיאל מאלכסנדר זיע"א שביאר כך: התרי"ג מצוות במקורן הן אורות רוחניים, ואבות העולם שחיו קודם מתן תורה, קיימו את המצוות כשהן במקורן (ודברים אלו עמוקים מאוד, ואין כאן מקום ביאורם).

אך, מכיון שאין כל אדם מסוגל להגיע למדרגת האבות, לכן (במעמד הר סיני), שלשל ה' יתברך את המצוות מעולם לעולם עד

3. ובענין זה מצאנו בספר עשר זכיות (עמוד 59) לגאון הרב עזריאל חיים זאמלונג זיע"א, שכתב כך:

בפרשת בהעלותך נצטוו משה לומר לאהרן כך: "דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהִעָלְתְּךָ אֶת-הַנֶּרֶת אֶל-מֹלַח פְּנֵי הַמִּנְחָה וְאֵירוּ שִׁבְעַת הַנְּרוֹת" (במדבר ח, ב).

וממשיכה התורה ומעידה: "וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֹן" (שם פסוק ג), ופירש רש"י: 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה'.

'רבי! יש לי בן יחיד, שלום שכנא שמו, בן יקר ואהוב, תלמיד חכם גדול, מחונן במעלות ובמדות תרומיות... כל השנים רינינו ממנו נחת, תודה לא"ל. אך כעת - ודמעה סוררת צצה בזוית עינו - הוא החליט שהוא רוצה להתחתן עם בתו של שומר היערות'.

'מי זה השומר הזה?' - שאל הרבי.

'יש לי יער גדול' - סיפר חיים מגדל. 'ולפני כמה שנים התחלתי להעסיק שם יהודי בשם 'ברוך לייב', יהודי עני ואביון, בור ועם הארץ... וכעת, בני, התלמיד חכם, רוצה לישא את בתו לאשה. ואני חש תחושת החמצה ובושה איומה'.

'רבי! מה עלי לעשות עם בני, לזרום אתו או להילחם בו?' - סיים את שאלתו בנהמת כאב.

הרבי שמע בקשב רב, ולאחר מכן שקע בשרעפיו הקדושים זמן ממושך... ולאחר מכן אמר: 'חיים מגדל שמע דברי, אינני יכול להבטיח לך לראות אחד מהצדיקים הנסתרים, אך

'קראתי את הסיפור פעם ופעמיים, כדי לזכור את הפרטים' - הוא המשיך ואמר. 'אך בכל זאת לא הייתי שלם עם עצמי, והמשכתי לחפש סיפור נוסף. ואז מצאתי את הסיפור הבא':⁴

כידוע היה הגה"ק הרב מרדכי מטשרנוביל זיע"א תומך בצדיקים הנסתרים שבדורו, ולצורך כך היה נע ונד ממקום למקום, מעיר לעיר ומכפר לכפר, לאסוף תרומות לצורך כך.

לרבי מרדכי היה חסיד עשיר ושמו חיים מגדל, שהיה תורם פעמיים בשנה סכום כסף גדול לצורך כך.

והנה, באחת הפעמים שהגיע חיים מגדל לרבו, פנה אליו ואמר: 'רבי! זמן רב אני מפריש מהוני סכומים בלתי מבוטלים בשביל הצדיקים הנסתרים, ועד היום לא זכיתי לראות אותם. אני מבקש ומתחנן שהרבי יזכה אותי לפגוש לפחות אחד מהם!...'.

טרם הספיק לסיים משאלת לבו האחת, הוסיף ואמר:

מעין החכמה

להתגשם והיה יכול להדליק את המנורה הרוחנית!

וזהו 'שלא שניה' - היינו שהמנורה לא השתנתה!

4. בית קרלין סטולין (עמוד 80) לגאון הרב יעקב ישראלי (קולא).

שבאו לעולם הזה ונעשו גשמיות כמו תפילין וציצית, לולב ומצה וכו'... וכל זה כדי שיוכל כל אדם שהוא בשר ודם גשמי לעשות אותן.

אולם אהרן הכהן זיכך וקידש את גופו כל כך עד שנהפך ללפיד אש רוחני, וממילא המנורה לא היתה צריכה

לסרב למיטיבו, אך בינתים שם יד לפה ולא הגיב מאומה, כדי לא לעורר חשד שיש בלבו טינה על ברוך לייב.

ימים אחדים לפני פסח יצא חיים מנדל לדרכו והגיע סמוך לחג לטשרנוביל. במתיחות רבה, כל כולו עצבים, נכנס אל הרבי ליקבלת שלום'. בהגישו את ידו, הרגיש רעד בעצמותיו ופיק ברגלים, והיה נתון במצב רוח קודר וראשו עליו סחרחר...

לאחר מכן הוא מיהר אל בית מדרשו של הרבי, נעמד בפניה, ולא הסיח דעת לרגע ממה שעתיד להתרחש. התכוון כמו כהן גדול לפני שנכנס לבית קדשי הקדשים לעבודת יום הכיפורים...

אחרי תפילת ערבית, החל הרבי בעריכת הסדר. הרבי ישב ליד השולחן כשהוא עטוי בקיטל לבן מעוטר בשולי כסף, וסביבו שמונת בניו הקדושים. פניו להבים, עיניו מאירות, ופיו מפיק מרגליות. ביאורים, פירושים ואמרות טהורות. שעת האוכל הגיעה, כבר בירכו ברכת המזון, מזגו את כוסו של אליהו. המשמש ניגש לפתוח את הדלת...

כל העינים נפנו אל הפתח. 'אולי? מי יודע? אולי הם יזכו לראות את אליהו'...

וחיים מנדל זכה! חיים מנדל ראה דמות אדם מופיעה בפתח, פניו קורנות,

מכיון שבכל זאת יש לך זכויות רבות, אני מזמין אותך להתארח אצלי בליל הסדר, ואני אשתדל שתראה את אליהו הנביא, ואם תזכה הוא יופיע בדמות של אחד הצדיקים הנסתרים החיים בדורנו.

גם משאלתך השניה ביחס לזיווג עבור בנך תינתן, וזה יתברר לך באותו זמן שתראה את אליהו הנביא - סיים הרבי את דבריו.

חיים מנדל יצא מרבו כשבלו פועם בעוז. עוד 4 חדשים ליל הסדר, אני צריך להתכונן... והוא החל להתחזק יותר בלימוד תורה, בתפילות, בצדקות ובמעשים טובים.

ככל שקרבו הימים הוא הגביר יותר ויותר את מעשי החסד שלו ואת מעגל האנשים הנתמכים... באחד הימים הוא החליט להכניס לרשימה את ברוך לייב שומר היערות. הוא קרא לאחראי וביקש ממנו להעמיס על העגלה מוצרי מזון לרוב ולשלוח לביתו של שומר היערות שלו - ברוך לייב!

אך מה גברה פליאתו וכעסו, כשהעגלה חזרה מלאה, ובפי העגלון מסר מברוך לייב: 'ברוך ה' יש לי הכל, אני לא זקוק לכולם!'

האמת שהיטב חרה לו על חוצפת הקבצן, הדל הגאה שמעז

פרשת תרומה - מה ההבדל בין יהודי לגוי?

להם זכיתי בזכיה נוספת עליה לא
העזתי אף לחלום - זכיתי בגילוי
אליהו!...

'סגרת' את הספר' - הוא המשך
וסיפר. 'וחזרתי לביתי
לעזור לאשתי בהכנות לשבת. תוך
כדי ההכנות הרהרתי שוב בשני
הסיפורים שקראתי, ואז צצה לי
השאלה המתבקשת: מדוע הגויה
הרוסיה הצליחה להבחין באור של
הרבי מסדיגורא, ואילו חיים מנדל עם
כל מעלותיו לא הצליח להבחין באור
של ברוך לייב?⁵

מה ההבדל ביניהם? מדוע גוי זכה לכך
ואילו יהודי לא? - סיים את שאלתו.

בעקבות שאלתו המהדהדת נכתבה
החוברת שלפניכם...

וברשותכם נתחיל מההתחלה...

שפתיו מחייכות. לבוש הוא כאיכר,
אדרת כבשים ואזור עור אזור במתניו,
והוא מתקרב כמרחף אל השולחן...

ופתאום - נשמעה חבטה! כולם הפנו
את מבטם בבהלה אל
הגביר המוטל לארץ מעולף. מה אירע?
מה קרה? חיים מנדל זיהה את הדמות
בה בחר אליהו הנביא להתגלות: דמותו
של ברוך לייב, שומר היצרות...

בקושי רב עוררוהו. משהתאושש,
רמז לו הרבי לשתוק. דמותו
של התשבי נעלמה, והרבי אמר לו
במאור פנים: 'רואה אתה, חיים מנדל,
מן השמים נענו לשתי משאלותיך.
מעתה לא תבוש עוד להיות למחותנו
של ברוך לייב שכנך'...

'אמנם כן' - חשב חיים מנדל בלבו -
'שתי משאלותי נענו, ובנוסף

מעין החכמה

והנה, הצדיק הזה, ברוך לייב, הצליח להטמין
את ישותו מאחורי העור שלו, והאור
הפועם בתוכו נעצר בגבולות העור שלו.

ומכיון שעסקנו ביעורי נביא מדבריו של
הרבי מליובאוויטש, וכך הוא אמר
(והובאו דבריו בספר שולחן שבת - ויקרא, עמוד 185):

פרשת מצורע עוסקת בנגעי הצרעת ובדרכי
ההיטהרות מהם. אולם מעבר למשמעותם
הפשטה של הדברים, ידוע (סנהדרין צח):

5. כבר ביארנו כמה וכמה פעמים, כי
כל אדם מורכב מחמשה ממדים,
והם (מלמטה למעלה): מעשה, דיבור, מחשבה,
רגש, ושכל.

ובנוסף לכך יש את ענין ה'יתמונה', והוא
המראה החיצוני של האדם. [ובמאמר
מוסגר: חייבים להתרגל לחדור אל מעבר
לתמונה החיצונה, ולהתמקד פנימה, בתוך
מציאות האדם העומדת מולנו]. **והתמונה הזו,**
המראה החיצוני, הוא ענין ה'עור' של האדם.

תחילת הכל - ארבעת המחצבים

רבים הם הספרים הסוללים את הדרך לכך.

רבים הם האנשים החפצים להיכנס לתוך היכלי הקדושה, אך לא

מעין החכמה

נפשו עד שכל פנימיותו כבר טהורה, ועתה נותר לו לזכך רק את השיירים, את הפסולת שנשארה ברובד החיצוני ביותר שלו. וגם פסולת חיצונית זו אינה שלו, אלא של עם ישראל, ככתוב: 'חֲלִינוּ הוּא נְשֵׂא'.

זה גם מצבו של עם ישראל בסוף הגלות - מבחינה חיצונית נראה כאילו יש בו נגעים רבים (צרת), אבל האמת היא, שאלה נגעים חיצוניים בלבד. כל פנימיותו של עם ישראל כבר נטהרה במשך הדורות, ונשאר רק לזכך ולטהר את הדרגות החיצוניות והתחתונות ביותר.

זו הסיבה שהמשיח, גואלם של ישראל, נקרא 'מצורע'. כינוי זה, במשמעותו הרוחנית והפנימית, מבטא שלימות עליונה ביותר - הן של המשיח עצמו והן של עם ישראל כולו. הכל כבר שלם ומוכן לגאולה, ונשאר רק לברר ולזכך את היעורי החיצוני בלבד... (עכ"ל).

ומצאנו להגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א שכתב כך (פרי צדיק, פרשת ויחי - אות א): 'שמעתי בשם הרב הקדוש מפרשיסחא זצ"ל, שאף שהנפשות מתקטנים בכל דור, מכל מקום הנקודה שבלב נטהר בכל דור ודור יותר!'...

והניף ידו שנית (דברי סופרים - אות כג) וכתב: 'וזה טעם שקיבלתי, דאף על פי שהדורות הולכים ומתקטנים ולא אכשור דרי, מכל מקום הנקודה שבלב איש הישראלי הולכת ומשתלמת יותר ומאירה יותר בכל דור עד עת קץ שתשתלם לגמרי'...

שהכינוי 'מצורע' הוא אחד מכינוייו של מלך המשיח.

(בגמרא הקדושה (שם) דנו בשמו של המשיח, ואחת מהדעות המובאות שם, היא דעת רבנן שאמרו: 'חיוורא דבי רבי' שמו, שנאמר: "אִכּוֹן חֲלִינוּ הוּא נְשֵׂא וּמְקַאֲבִינוּ סְבָלָם וְאַחֲרָנוּ חֲשַׁבְהוּ נְנוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמִנְעָה" (ישעיה נג, ד). ופירש רש"י: 'חיוורא דבי רבי - מצורע של בית רבי).

השם 'מצורע' מתייחס למשיח בזמן הגלות, קודם שבאה הגאולה. בתקופה זו, אף שהמשיח חי ופועל בדור, עדיין אין הוא מתגלה כמלך המשיח. מהותו העצמית היא בתכלית השלימות, אך הוא סובל וכואב את צער מכאובי הגלות של עם ישראל, ועל שום סבלו הוא נקרא 'מצורע'.

העובדה שהמשיח מכוונה 'מצורע' מלמדת על אופי הסבל שהוא סובל לפני הגאולה. מבואר בתורת החסידות, שצרת היא פגיעה 'בעור בשרו'. הצרת אינה פוגעת חלילה ברבדים פנימיים של הגוף, ואפילו לא בבשר עצמו, אלא רק בחלק החיצוני ביותר - העור.

כלומר, הצרת מסמלת מצב שבו עצמותו של האדם עם כל פנימיותו היא בתכלית השלימות! יש רק נגע חיצוני בעור שמחוץ לבשר עצמו...

בתפיסה הפנימית של הדברים, מסמל איפוא המצורע אדם נעלה מאוד, מושלם בכל, שזיכך לחלוטין את כל כחות

והנה, האור שמשתלשל מהספירות חייב לעבור דרך מחצב הנשמות, ולכן הקב"ה נקרא 'אלקי ישראל'.

וממחצב הנשמות נחצבים נשמות ישראל ויורדים לעולם הזה,⁷ איש איש כפי שליחותו.

ולאחר מכן ברא בריאה נוספת, והוא אור הכולל בתוכו את כל המלאכים, והוא הנקרא 'מחצב המלאכים', וממנו נחצבו כל המלאכים.

ומחצב המלאכים הוא מלוש חיצון על אור מחצב הנשמות, והם מקבלים מהם (ממחצב הנשמות) את חיותם.

ולכן בחורבן בית המקדש, כשהפסיק השפע למחצב הנשמות, המלאכים נשאר בלי שפע, ועל אותה שעה נאמר: "הוּן אַרְאֵלִים צַעְקוּ חֲצָה" (ישעיהו לג, ז)⁸

ולאחר מכן, ברא בריאה נוספת, והוא אור מועט הנקרא

וכאשר ראה המקובל האלקי רבי חיים ויטאל זיע"א את המחסור בספרים, שינס את מתניו, וכתב ספר הדרכה לחפצים בכך, וקרא שמו 'שערי קדושה'.

ושם (חלק ג - שער ב) הוא ביאר את ענין המחצבים. וכך הוא כתב:⁶

הבריאה הראשונה שהאציל הבורא היתה 'עשר הספירות'. והבריאה הזו היא המחצב הראשון הנקרא 'מחצב הספירות'.

ולאחר מכן ברא בריאה נוספת, והוא אור הכולל בתוכו את כל נשמות ישראל, והוא הנקרא 'מחצב הנשמות'.

ומחצב הנשמות דבוק במחצב הספירות, כמו שנאמר: "כִּי כַּאֲשֶׁר יִדְבֶק הָאָזוֹר אֶל־מִתְּנֵי אִישׁ כֵּן הִדְבַקְתִּי אֵלַי אֶת־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה נָאֵם ה' לְהִיּוֹת לִי לְעַם וְלִשְׁם וְלִתְהַלֵּה וּלְתַפְאֲרָתָהּ" (ירמיה יג, יא)...

מעין החכמה

ויודע לנו בקבלה מן השמים, כי שם ע"ב בכל הצירופין וגלגולין הכתובים בספר חיי העולם הבא, הוא המפורש הראשון הכללי, הכולל כל הנשמות, **כי הוא קרדום החוצב נשמות...**

8. כי כשאין נמשך מן מחצב הספירות שפע לנשמות ישראל הפנימיים מהם, חסרה השפעתם של המלאכים שהם חיצוניים להם.

6. וראה באורך בספר 'עוד יוסף חי - דרושים' (פרשת במדבר - ד"ה 'איש על דגלו'), להגה"ק רבי יוסף חיים זיע"א.

7. המקובל הנורא רבי אברהם אבולעפיא זיע"א חיבר ספר בשם 'חיי העולם הבא'. וכתב המקובל האלקי רבי נפתלי הרץ בכרך זיע"א (עמק המלך, חלק א - עמוד 353):

וממנו נאצלו כל הקליפות⁹ (כחות הטומאה).

אור חשוך, וכולו דינים קשים, והוא הנקרא 'מחצב הקליפות',

מעין החכמה

יום אחד, בשעת צהרים חמה, קרא לי הצדיק ושאלני בחינוך: 'אינך מפחד, ילד?' השבתי בתמהון: 'וכי ממה אפחד?'

מצאה התשובה חן בעיני הצדיק. לפעולה נגד המזיקים נדרש בראש ובראשונה אומץ. הוא קרא לי לחדרו, הושיבני לידו ואמר לי: 'עליך לשמש כמותוך בידין ודברים מסויים. אנשים מבוגרים יחששו לעשות את התפקיד שהטלתי עליך, אבל אתה נער ולא תפחד כלל. אל דאגה, הכל יסתדר על הצד הטוב ביותר...'

לקח הצדיק את יד ימיני וכתב על ארבע רוחות היד ארבעה שמות של שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות. מילא הצדיק את כף היד עם דיו שחור, ואמר לי: 'החזק את היד ישר כדי שלא ימחקו השמות מהדיו שבגומת היד...'

עשיתי כדבריו כשאני מתאמץ ככל יכולתי לעשות כן, מכיון שאם היתה מתרחשת תקלה חלילה, הייתי אני, בתור המתווך, עלול להינזק.

לאחר מכן כתב הצדיק בפתקה קטנה כמה מילים ושם באזני הימנית. 'רק אתה תוכל לשמוע מה שהם מדברים' - אמר לי.

כאשר הכל היה מוכן שאלני הצדיק: 'האם אתה מפחד?' עניתי: 'לא'. ואז ביקש ממני לקרוא לאחד השדים המפקדים בשם מאוד משונה, ואמר לי לשים לב לא לעוות את השם אלא להגותו בדיוק רב. והנה, לאחר שקראתי פעם ופעמיים, נגלה לעיני בתוך

9. במחצב הקליפות תלויים כל כחות הטומאה והנלוים אליהם. והנה, כל יהודי חייב להתרחק מהמחצב הזה בכל יכולתו, כי עצם החשיפה וההכרה - אפילו ללא שימוש - מטמא את האדם ומחבר אותו אליהם.

וככלל הידוע: 'במקום מחשבתו של האדם - שם הוא נמצא!' וממילא אם הוא חושב ומהרהר באותם טומאות, הוא נמצא שם, ואחריתו עדי אובד!

אך כמו כל כלל, ישנם יוצאים מן הכלל, וישנם אנשים מיוחדים שקיבלו רשות מן השמים להתעסק עמם. ואחד מהם היה הצדיק מראש פינה, הרב מסעוד אדרעי זיע"א.

וכך מסופר בתולדות חייו (הצדיק מראש פינה - עמוד 220):

סיפר אחיינו (של הרב מסעוד אדרעי):

פעם אחת חלה אחד מקרובי משפחתנו, אליהו עמר שמו. הוא היה נגר במקצועו ובנה בין שאר עבודותיו תיבה גדולה לבית הכנסת החדש, ששכן בסמוך לביתה של סבתא פרחא ז"ל. נגר זה לא דרש כל תשלום תמורת עבודתו זו והקדישה לבית הכנסת.

כאשר חלה הרעה במצבו של הנגר, מיהר רבי מסעוד אל ביתו וניסה לרפאותו. הוא חשש שידם של המזיקים במחלתו של הנגר. בפנסקו היו רשומים שמות השדים האחראים על הרוחות והמזיקים, והשמות היו מסובכים כל כך שקשה היה לפענח את הכתוב.

פרשת תרומה - בעשרה מאמרות נברא הכל!

וממחצב הקליפות נבראו גם נפשות **ולאחר** שנבראו ארבעת המחצבים, הגויים. נברא העולם שלנו...

בעשרה מאמרות נברא הכל!

ביום השני אמר: "יהי רקיע" (שם פסוק ו), ובו הבדיל בין השמים לארץ וגם ברא בו את המלאכים...
וכך בשאר הימים של הבריאה ברא, על ידי המאמרות, את כל המציאות שאנו מכירים, והם: דומם, צומח, חי,¹⁰

כשעלה ברצונו יתברך לברוא את העולם, בראו בששה ימים וזאת על ידי אמירת עשרה מאמרות. ביום הראשון אמר **שני מאמרות**, הראשון - "בְּרָאשִׁית" (בראשית א, א), והשני - "וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר" (שם פסוק ג).

מעין החכמה

לא איחרה לבוא: 'זהו רצונו של מלך העולם' - ענה לי.

קם הצדיק ממקומו, אחז בידי ושטף ממנה את הדיו אל תוך כלי מיוחד, שלא יתערבב חלילה עם דיו המיועד לכתובת ספרי תורה (רבי מסעוד היה גם סופר סת"ם). את הכתוב על מצחי מחק, ואת הפתק שלף מתוך אזני. המחזה נעלם פלא היה...

ואכן בתוך ימים ספורים נפטר הנגר (אליהו עמר) לבית עולמו. והמעשה הזה עדיין חי בקרבי עד היום הזה - סיים האחיין את סיפורו.

10. וביתר פירוט:

דומם - עפר, ברזלים, מתכות, קרקע...

צומח - אילנות, עשבים, דשאים, פירות וירקות, גידולי קרקע.

חי - כל עולם הזואולוגיה - מעופפים, זוחלים, רמשים... וכן על זה הדרך, בהמות גסות, דקות, חיות.

הדיו שבגומת היד מחזה נפלא. פרשים בסדר מופתי כצבא ערוך נראו בה. והמפקד העליון, שר האלף, קד קידה מעל הסוס ואמר: 'אני לפקודתך אדוני, מה אדוני מְצַנֵּה?'

מסרתי מה שאמר ושמעתי בבירור את דבריו, ללא ערפול וטשטוש. 'פקוד עליו שיביא את אליהו עמרי' - ציוה עלי הצדיק - 'עכשיו אתה המפקד שלו, והוא ישמע לכל אשר תצוה עליו'...

מסרתי את דבריו של הצדיק למפקד, והנה, החלה ידי לרעוד עד שנאלצתי לתמוך אותה בידי השמאלית. כאשר הפסיק הרעד, התייצבו החילות בתוך הדיו כבראשונה, ובתוך הונחה אלונקה ועליה אדם שוכב והוא מכוסה בתכריכים...

סיפרתי מיד לרבי מסעוד את אשר רואות עיני, וכאשר הבהרתי לו את הדברים, התכסו פניו בעצבות ותמיהה. 'שאל אותם, מדוע?' - דחק בי. תשובתו של המפקד

11 מסילות אל הנפש

פרשת תרומה - בעשרה מאמרות נברא הכל!

וכך זה בכל הבריאה: דומם, צומח, וחי. אך כשבא הקב"ה לברוא את האדם בראו בשני מאמרות.

מאמר ראשון: 'נַעֲשֶׂה אָדָם' (שם פסוק כו). מאמר שני: 'וַיִּפַּח בְּאָפִיו נְשִׁמַת חַיִּים' (שם ב, ז).

במאמר: 'נעשה אדם' - נברא הגוף והנפש הבהמית שנקראת גם נפש היסודית ונפש החיונית, עם כל המרכיבים שלה.

ובמאמר: 'ויפח באפיו נשמת חיים' - המשיך הקב"ה לאדם הראשון נפש אלקית.

ובסוף גם את האדם הראשון. (וכאמור, כל זה נברא בדיבורו של הקב"ה).

אמנם היה הבדל בין בריאת אדם הראשון לבין בריאת כל שאר המציאות. כל נברא מהמציאות נברא במאמר אחד, מה שאין כן אדם הראשון נברא בשני מאמרות.

ונביא דוגמא: כשבא הקב"ה לברוא את הפרה, אזי על ידי הדיבור שאמר: 'נעשה פרה'¹¹ - נבראה הפרה. בדיבור הזה נברא גם הגוף של הפרה וגם הנפש של הפרה.

מעין החכמה

לקבל חיותם מעשרה מאמרות עצמן שבתורה שהחיות הנמשך מהן עצמן גדול מאוד מבחינת הנבראים פרטיים ואין כח בהם לקבל החיות אלא על ידי שיווד החיות ומשתלשל ממדרגה למדרגה פחותה ממנה על ידי חילופים ותמורות האותיות וגימטריאות שהן חשבון האותיות עד שיוכל להתמצם ולהתלבש ולהתהוות ממנו נברא פרטי וזה שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש הוא כלי לחיות המצומצם באותיות שם זה שנתלשל מעשרה מאמרות שבתורה שיש בהם כח וחיות לברוא יש מאין ולהחיותו לעולם, דאורייתא וקוב"ה כולא חד... עיייש.

והנה, בסיעתא דשמיא זכינו לערוך את ביאורו של אבא מארי רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א על שער היחוד והאמונה שבספר התניא, ושם (פרק א) ביארנו באריכות כיצד משתלשלים מהמאמרות הכלליים המאמרות הפרטיים... עיין שם באורך ותחכים.

11. וכתב בתניא (שער היחוד והאמונה - פרק א) שגם הברואים שלא הוזכרו בעשרה מאמרות, גם הם נבראו על ידי העשרה מאמרות וזה על ידי חילופים ותמורות וגימטריות של העשרה מאמרות.

וזה לשון קדשו: ואף שלא הוזכר שם אבן בעשרה מאמרות שבתורה אף על פי כן נמשך חיות לאבן על ידי צירופים וחילופי אותיות המתגלגלות ברל"א שערים פנים ואחור, כמו שכתוב בספר יצירה, עד שמשתלשל מעשרה מאמרות ונמשך מהן צירוף שם אבן והוא חיותו של האבן.

וכן בכל הנבראים שבעולם השמות שנקראים בהם בלשון הקודש הן הן אותיות הדיבור המשתלשלות ממדרגה למדרגה מעשרה מאמרות שבתורה על ידי חילופים ותמורות האותיות ברל"א שערים עד שמגיעות ומתלבשות באותו נברא להחיותו, לפי שאין פרטי הנבראים יכולים

אולם, אדם הראשון לא זכה, והנחש, הקדמוני הצליח ל'הכיש' אותו, והאדם אכל מן הפרי...

בשעה שחטא האדם נפרץ המחצב הנורא - מחצב הקליפות, ונפשותיהם של הגויים השתחלו דרך הפרצה ויצאו החוצה, שם, הסתדרו בשיירה, ונכנסו לתוך גופו של אדם הראשון...

עד עתה אדם הראשון הכיל בתוכו את מחצב הנשמות, שהם, נשמותיהם של עם ישראל. ועתה, לאחר החטא נכנס בתוכו גם נשמותיהם של אומות העולם. וזה לשון רבינו האר"י:¹⁴

והנה כשברא הקב"ה את אדם הראשון, כל הנשמות שנכללו

מה זה 'נפש אלקית'? זה חלק אלו"ה ממעל ממש - חלק מה' יתברך.¹²

והנפש האלקית שהיתה באדם הראשון כללה בתוכה את כל מחצב הנשמות! בשלימות!...

בריאת האדם הסתיימה, והקב"ה פנה אליו ואמר: אדם! מכל אילנות הגן אתה יכול לאכול,¹³ אך ישנו אילן אחד, הנקרא 'עץ הדעת', שממנו אסור לך לאכול!

הציווי הזה הנה את ההתמודדות הראשונה בעולם - לאכול או לא?

ואם אדם הראשון היה זוכה ומתגבר על הנסיון, ולא אוכל מהפרי עד כניסת השבת, היה העולם מגיע לתיקונו...

מעין החכמה

ה' לקח את הפנימיות שלו ונתן לכל אחד מאתנו. וזה הנשמה הקדושה, חלק אלו"ה ממעל ממש.

מי שמבין את זה ומתחבר למעלה העליונה והאדירה של הנשמה הקדושה - הוא אף פעם לא יעשה טעות, בשום אופן, בכל מחיר. והיה וכן היתה איזו טעות - הוא לא יישן בלילה, הוא יסדר את זה באותו יום. על זה אמרו בגמרא (ברכות יט): אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שוודאי עשה תשובה...

13. לפני החטא היו כל האילנות נותנים פירות, ולא היתה מציאות של אילנות סרק.

14. 'ליקוטי תורה' (תהלים - פרק לב).

12. הקב"ה רצה שנדע את גודל אחדות הנפש באלקות, ולכן השתמש במילה 'ויפח'. ולתוספת הסבר:

כשעושים החייאה, החובש מבצע בד בבד שתי פעולות: עיסוי בחזה, והנשמה מפה לפה. וההנשמה הזו נקראת 'ויפח'.

הנפיחה הזו היא הרבה יותר פנימית מדובר ומאמר, כי הדיבור הוא מחיצוניות ההבל, אבל הנפיחה היא מפנימיות ההבל.

מי שינפח עשר בלונים הוא יתעייף יותר ממי שידבר שלש שעות רצוף בציבור. למה, כי כשמנפחים מוציאים הבל פנימי.

פרשת תרומה - בעשרה מאמרות נברא הכל!

עד שהגיע יעקב אבינו וזכה לברר את המחצבים! יעקב אבינו מכח עבודתו הנוראה, פעל שכל הנפשות ממחצב הנשמות יתרכזו בו, בתוכו, ומעתה הם יצאו רק ממנו ומיוצאי חלציו עד סוף כל הדורות...

והוא פעל גם שמעתה יקראו להם: נשמות ישראל. ולנפשות ממחצב הקליפות: נשמות הגויים!...¹⁶

ועל מה שקרה מעת הבירור ועד פרשת תרומה כבר הארכנו די,¹⁷ ועתה נעבור לפרשת השבוע - פרשת תרומה...

מעין החכמה

ליעקב היתה נשמה קדושה. ולעשיו נשמה שחורה...

16. וזה לשון רבינו חיים בן עטר, אור החיים הקדוש, זיע"א (דברים לב, ח): **יש לך לדעת כי כל מעשה ה' עשה זה לעומת זה, טוב ורע, וכל נפשות שבנבראים נטעם ה' מב' אילנות, אילן אחד טוב ואחד רע, אילן הטוב הוא אדם הראשון, אילן הרע הוא ס"מ אדם בליעל.**

וכשחטא אדם הראשון ונתערב רע בטוב, חזרו להיות יוצאים מהולדת אדם הראשון גם נפשות רעות, עד שיצאה נפש אחת טהורה שבה כלולות כל הנשמות הקדושות, ונתברר האילן הטוב מחדש, וזה הוא יעקב אבינו ע"ה...

17. ובדרך למדנו גם על חטא העגל. וכאן נעצור ונביא חלק מדבריו של אבא מארי עטי"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (בצור ירום, חלק ג - עמוד 29), וז"ל:

בו לא היו אלא נשמות ישראל, ואם לא היה חוטא לא היו האומות יוצאין לעולם. ואחר שחטא נתערבו בו ניצוצות אומות העולם. וזהו: "אָדָם אָתָם" (יחזקאל לד, לא) - ישראל לבד היו כלולין נשמותיהם באדם הראשון...

במשך 2200 שנה (בערך) שרר הבלבול בעולם. הנפשות שירדו לעולם ירדו בלי סדר. באותו בית היו יכולים להיוולד שני אחים, אחד ממחצב הנשמות, והשני ממחצב הקליפות...¹⁵

15. לכל אחד מהאבות הקדושים היה חלק גדול בתיקון העולם. ויעקב אבינו שהיה השלישי זכה לתיקון המכריע.

מעת חטאו של אדם הראשון ועד תקופתו של יעקב, היו הנפשות מעורבות, הנפשות הטובות והזכות עם הנפשות הריקות והחלולות...

בכל אותה תקופה ארוכה היו אנשים רבים שהיו נולדים להם כמה בנים, ולכל בן היתה נפש אחרת, לבן אחד נפש ממחצב הנשמות, ולבן השני נפש ממחצב הקליפות... ואפילו אצל האבות הקדושים היה כך:

לאברהם אבינו נולדו שני בנים. יצחק וישמעאל -

ליצחק היתה נשמה קדושה. ולישמעאל בן השפחה היתה נשמה גרועה.

וגם ליצחק אבינו נולדו שני בנים. יעקב ועשיו -

פרשת תרומה - בעשרה מאמרות נברא הכל!

ישראל" (שמות לב, ד). הם התפלאו הרי הוא עגל מזהב, איך הוא יכול לקפץ?! והאמת, שזה היה בגלל הטס עם שמות הקודש שהתערבב בעשייתו. זה מה שהפעיל אותו...

הרבה כח נתנו השמות לעגל הזה, עד כדי כך שהוא היה צועק ואומר: "אנכי ה' אלהיך" אשר הוצאתיך מארץ מצרים... לא יהיה לך אלהים אחרים על פניי" (שם כ, ב-ג), הוא לקח אליו את ההנהגה של מעלה...

לכן הראשון שנענש בחטא העגל היה זה משה רבינו - "לך רד כי שיחת עמך" (שם לב, ז), אל תקרי 'עמך' אלא 'עם מיכה', הבעיה היתה עם מיכה, זה שהיצלת אותו, אמר לו הקב"ה: 'אני ראיתי את הבעיה שלו כבר משעה שהוא נולד, ראיתי את העגל שהוא הולך לעשות, ראיתי את הכל, ואתה הולך ומציל אותו, בשביל מה לך?!"

אחר כך הוא נאלץ להגיד: "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (שם פסוק לב), ונתקיים קצתו על כל פנים ששמו לא הוזכר בפרשת תצוה, ואם נשים לב נראה דבר מדהים שכמעט בכל השנים ז' באדר יוצא בפרשת תצוה, כבר רמז לו הקב"ה שהאזכרה שלו תמיד תצא בפרשת תצוה שהשם שלו לא מוזכר בה.

מי גרם לזה? הרחמנות יתר של הצדיק הזה, וזו היתה טעות! שהרי הקב"ה הוא מקור הרחמים, ואם הוא החליט שלא לרחם, סימן שהוא רואה מה יהיה הלאה.

והנה למרות שהעגל היה העבודה זרה הראשונה שנעשתה לאחר מתן תורה, צריך לדעת שעבודה זרה זה לאו דוקא ללכת ולהשתחוות לפסל, עבודה זרה זה כולל גם אביזרייהו דעבודה זרה, שהם: הגאווה, הכעס, ההקפדות, הטינא, הלב השחור, הלב 'הכבושי' וכיוצא בזה...

בהתגלותו הראשונה של הקב"ה למשה רבינו, הוא אומר לו: "ראה ראיתי את עוני עמי אשר במצרים" (שמות ג, ז), וצריך להבין, למה כפל: 'ראה ראיתי?'

אלא, משה רבינו היה לוקח ילדים גוססים מהטיט (שהמצרים שמו אותם בקיר במקום לבנים) ומפיה בהם רוח חיים, הוא היה מנשים אותם, והיה בוכה וצועק לה' - 'לא חבל עליהם?!' רחמנות! אמר לו הקב"ה: 'אתה רואה ראייה אחת, אני רואה שתיים, אתה רואה את הסבל שלו שהוא צועק מתוך הבנין, הסבל הזה יגמר בעוד כמה דקות, אבל אם הוא ישאר בחיים, הוא יעשה כאלו צרות לעם ישראל, שאפילו אתה לא תדע איך לפתור את הבעיה שלו!"

בכל זאת משה רבינו ביקש להציל לפחות ילד אחד. והקב"ה נתן לו. משה הציל ילד, מל אותו, וקרא את שמו מיכה. משה ביקש ממנו שלא יעזוב אותו, אלא תמיד ישאר בקרבתו וישמש אותו, וכך תמיד הוא יוכל להיות קדוש...

שנים חלפו ועת הגאולה הגיעה... משה הלך להוציא את ארונו של יוסף מהנילוס, ומיכה שהתלווה אליו ראה איך שמשה כותב שמות הקודש על טס זהב וזורק אותו ליאור... הארון צץ! משה לקח את הארון והלך לדרכו. ומיכה התעכב עוד שניה, וכשראה שלא מבחינים במעשיו לקח את הטס וטמן אותו בכיסו...

כשעשו את העגל, לקח מיכה את הטס הזה שהיה בו שמות הקודש וזרק לתוך האש ויצא העגל. מיד כשיצא הוא התחיל לאכול עשב, כמו שכתוב: "וַיִּמְרוּ אֶת-קְבוּדַּם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֲכַל יַעֲשֶׂב" (תהלים קו, כ).

כתוב במדרש רבי נתחומא (כי תשא - אות יט) שהעגל יצא גועה כשהוא מקרטע (מקפץ), התחילו אומרים: "אלה אלהיך

פרשת תרומה - ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

וכתב הגאון רבי אליהו זילברמן שליט"א, ראש ישיבת אדרת אליהו, וז"ל:¹⁹
הנה מצות בנין בית המקדש היא אחת מתרי"ג מצוות התורה,

פרשת תרומה פותחת בציווי: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח), שעניינו הוא בניית מקום מיוחד שבו תשרה השכינה.¹⁸

מעין החכמה

זה לשון המדרש:

אמר הקב"ה לישראל, אתם צאני ואני רועה, שנאמר: "וְאַתָּן צֹאנֵי צֹאן מִרְעִיתֵי אֲדָם אֲתֶם" (יחזקאל לד, א), ואני רועה, שנאמר: "רָעָה יִשְׂרָאֵל הָאֲזִינָה" (תהלים פ, א), עשו **דיר** לרועה שיבוא וירעה אתכם...

אתם כרם, שנאמר: "כִּי כָרֶם ה' צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל" (ישעיה ה, ז), ואני שומר, שנאמר: "יְהִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל" (תהלים קכא, ז), עשו **סוכה** לשומר שישמור אתכם.

אתם בנים, שנאמר: "בְּיָנִים אֲתֶם לְה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א), ואני אביכם, שנאמר: "כִּי הֵייתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב" (ירמיה לא, יח), כבוד לבנים כשהן אצל אביהם וכבוד לאב כשהוא אצל בניו... עשו **בית** לאב שיבוא וישרה אצל בניו. לכך נאמר: "ועשו לי מקדש".

וכתב הגה"ק הרב חיים שלמה רוטנברג זיע"א (שמועה טובה, ליקוטים - פרשת תרומה), וז"ל:

ומה נפלאים דברי חז"ל הקדושים שכשחשוב כל הלשונות אלו שמכנה המדרש לישראל להקב"ה ולמשכן במספרם, כזה: צא"ן רועייה די"ר, כר"ם שומ"ר סוכ"ה, בני"ם אביכ"ם ביי"ת (גימטריא 2120), סך מספרם יעלה לך כמנין הפסוק: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (גימטריא 2120) - במספר מכוון. והוא פלא!

19. הובאו דבריו בקובץ בית ועד (חלק ט - עמוד כז).

חיו של אדם בעולם הזה הם זמניים, לא כדאי ליצור אפילו נקודה של כתם בעניינים שבין אדם לחברו, וקל וחומר בעניינים שבין אדם למקום.

כי התכלית זה לעמוד לפני ה', אם אתה לא תשיג את התכלית הזאת, אם כן לשם מה עבדת כאן שנים רבות?! אמרו חז"ל (אבות פ"ג מ"א): לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון? לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. הקב"ה הוא רחמן, אבל הוא גם דיין, הוא דיין אמת, אין הנחות.

כשלומדים את ספר התניא לאט לאט מבינים איך אפשר לבנות מערכת חשיבה נגד היצר הרע, לימוד התניא זה שטיפה, וליקוטי מוהר"ן זה הדחה. כוס של קידוש צריך שטיפה והדחה, שטיפה מבפנים והדחה מבחוץ (ברכות נא). **לפנימיות הנפש צריך תניא, ולחיצוניות הנפש שתהיה מבריקה לפני ה' צריך ליקוטי מוהר"ן**, צריך ללמוד את שניהם...

18. והנה בסך הכל, נבנו במהלך השנים שלשה מקומות כאלו. והם: אוהל מועד במדבר. משכן בנוב וגבעון. ובית המקדש בירושלים.

ובמדרש (שמות רבה, פרשה לד - אות ג) תיארו את שלשת המקומות הללו כך: את אוהל מועד תיארו בתואר 'דיר'. את המשכן בתואר 'סוכה'. ואת בית המקדש בתואר 'בית'.

פרשה שלימה (פרשת ויקהל) שבה התורה מתארת על כל כלי וכלי בנפרד איך נעשה. וכמו כן בבגדי הכהונה, מתארת התורה (פרשת תצוה) באריכות כל בגד ובגד איך היה נראה. ואחר כך חוזרת התורה בפרשת פקודי לתאר שנית איך עשו את הבגדים, ומכל זה אנו רואים עד כמה החשיבה התורה את המצוה הזאת.

כי היעד של כל יציאת מצרים הוא רק כדי לשכון בתוך בני ישראל, וכמו שנאמר: "וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם" אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁכְנִי בְּתוֹכָם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם" (שם כט, מו).

וביתר פירוט: היעד של הקב"ה שהוציא את עם ישראל ממצרים ובחר לעצמו את העם הנבחר, הוא למטרה של 'לְשִׁכְנִי בְּתוֹכָם', ואין זה דומה למצוות אחרות, אלא זוהי המגמה הכללית של היחס בין הקב"ה לעם ישראל, ואין זה פרט בהנהגה, אלא כל המרכז והלב של הקשר בין הקב"ה לעם ישראל הוא 'ושכנתי בתוכם' - שהקב"ה ישכון בתוך בני ישראל.²⁰

כמו שכתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח). וביאור מצוה זו, שעם ישראל חייבים לבנות בית להקב"ה על מנת שישכון ביניהם.

אבל כשמתבוננים איך התורה מתייחסת למצוה זו, נראה שהיא הרבה יותר שרשית וכללית ומשמעותית מהמצוות האחרות. מיד כשיצאו עם ישראל ממצרים, כעבור שבוע בלבד אמרו את שירת הים, ואמרו חז"ל (סנהדרין צא:): שעתידים לומר שירה זו גם לעתיד לבוא. ואת השירה סיימו בתפילה ושאיפה: **"תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו יריך"** (שמות טו, ז). כבר בתחילת דרכם מנבאים הם ומצפים למצב של 'מקדש ה' כוננו יריך'.

ומצינו שהתורה האריכה בפרטי מצוה זו של בניית המשכן והמקדש, וכתבה פרשה שלימה (פרשת תרומה), איך יכינו את כל הכלים, ותיארה כל כלי בנפרד ובפירוט רב. ולאחר מכן עוד

מעין החכמה

באחת הפעמים שנפגשתי עם חכם נתן סאלם הוא שאל אותי: האם ברצונך לשמוע סיפור? ואני השבתי: הן. והוא פתח וסיפר: **הגה"ק** רבי אליהו הכהן זיע"א, בעל 'השבט מוסר', היה נוהג לדרוש בכל שבת קודש בבית הכנסת שבעירו איזמיר שבטורקיה.

20. הקשר בין הקב"ה לבניו הוא קשר של אהבה, ולכן הקב"ה חפץ שישבחו את בניו וידברו עליהם רק טוב. ובענין זה סיפר הגה"ק חכם מנחם מנשה זיע"א (אהבת חיים, שמות - עמוד קא), וז"ל:

פרשת תרומה - ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

(למרות שגם בזה התמקדנו בעבר) בענין המשכן הפרטי...

והנה בשנים הקודמות הארכנו בענין המשכן, ועתה אנו רוצים להתמקד

מעין החכמה

שמספידים את הנפטר בשבחים גדולים, והמספיד היה אדם ירא חטא. אמר הרב בלבו, בוודאי האדם הזה המובא לקבורה הוא צדיק. הוציא מכיסו את הגליון עם כל מה שכתב בלילה והכניסו בתוך כפו של הנפטר, וקברו את המת יחד עם הגליון.

שבת אחת הוא הרגיש חלש ומותש, ולכן הוא הלך לישון. זמן השיעור הלך והתקרב, ומשפחתו לא ידעו מה לעשות: להעיר אותו? - והרי הוא כל כך חלש. לא להעיר אותו? - והרי קהל רב מחכים לו בבית הכנסת, לשמוע את דרשתו.

ולבסוף החליטו: שב ואל תעשה עדיף - ולא העירו אותו.

והנה בלילה בא איש אחד אצל הרב אליהו הכהן ז"ל ויעירהו משנתו, והאיש הזה היו פניו כלפידי אש, ואמר לו שהוא המת שהספידוהו היום, ושבידו מסר את הכתבים שכתב במוצאי שבת קודש, וכאשר עלתה נשמתו למעלה והכניסוהו בבית דין העליון, היה הכל חושך בעדו, כי ראה לפניו אלפים משחיתים שרצו לחוטפו ולקורעו לגזרים, ורק שמש בית דין העליון היה מגרשם באומרו: לא תגעו בו עד שיתברר דינו...

השמש כבר עמדה בשיפולי הרקיע, רבי אליהו התעורר בבהלה, ורץ להתפלל מנחה, אחר כך אכל סעודה שלישית, התפלל ערבית והבדיל. ואז... נשאר יושב על הכסא, כשצער נורא ממלא את לבו...

הפסדתי דרשה, בגללי המון יהודים לא למדו היום תורה! איך אני יכול לתקן זאת!?

וכשנכנס לתוך בית דין העליון היה שם שולחן גדול והיו יושבים סביבו ישישים, ושאלו אותו: מה זה בידך? ואמר להם: איני יודע, חכם אחד הכניס את זה בתוך כפי. וכשפתחו לראות מה כתוב בו, נתמלא האולם אש גדולה, ואמרו זה כתב יד הצדיק רבי אליהו הכהן המזוכה את הרבים וראו שכל המכתב מדבר רק בזכותם של ישראל, ושמוח שמחה גדולה כל הישישים וכל הפמליא של מעלה ואמרו לו: מאחר שזכית להיות שלוחו של הצדיק הזה פטור אתה לתת דין וחשבון לפנינו, כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים. ובת קול יצאה והכריזה: פתחו לו שערי צדק, ואני נמצא כעת בן עדן בזכותך והבאתי לך בשורה טובה זו שתחזק ותתאמץ בכל כחך בשבת, ולדרוש מעשה זה ברבים...

ואז, עלה במוחו רעיון: אכתוב את זכויותיהם של ישראל שמקיימים ביום שבת קודש משעה שקמים משנתם בבוקר עד למוצאי שבת קודש.

וכך עשה. לקח קולמוס בידו והתיישב לכתוב.

נקישות נשמעו על דלת ביתו: רבי! תפילת שחרית מתחילה עוד חמש דקות. הרב הרים את עיניו ואמר: בדיוק עכשיו גמרתי לכתוב, אני כבר בא.

הוא גלל את הגליון שעליו כתב, הניחו בכיסו והלך להתפלל.

כאשר סיים להתפלל ויצא מבית הכנסת ללכת לביתו ראה לוויה גדולה ושמע

בתוך כל אחד ואחד...

ענין הקמת המשכן ברוחניות שייך לכל יהודי ויהודי, כי כל אחד מעם ישראל יכול וצריך לעשות לה' יתברך כעין משכן ומקדש פרטי בתוך הלב שלו ובתוך הבית שלו!

והנה כדי להצליח לבנות בתוכנו דירה לו יתברך, עלינו, ראשית כל להכיר את ה'כלים' שניתנו לנו, והיינו את גופנו ונפשנו.

וברשותכם נתחיל כעת במסע ההיכרות:²²

כאמור, פרשת תרומה פותחת בציווי: "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וּשְׂכֵנֹתַי בְּתוֹכָם" (שמות כה, ח), והקשה האלשיך זיע"א (שם לא, יג), הרי המקדש הוא יחיד ואם כן הפסוק היה צריך להסתיים בלשון יחיד 'ושכנתי בתוכו', ומדוע הוא הסתיים בלשון רבים: 'ושכנתי בתוכם'?

ותירץ האלשיך כך: 'ושכנתי בתוכם' - בתוך כל אחד ואחד מישראל! היינו שעיקר רצונו יתברך שכל יהודי ויהודי יבנה משכן לה' בתוך לבו.²¹

מעין החכמה

כתב הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א בספר התניא (פ"א ופ"ב): העולם שלנו מורכב מארבע מדרגות והן: דומם צומח חי ומדבר. ובכל המדרגות הללו יש חיות אלקית המהוה ומחיה אותם.

וסוג ה'מדברי' כולל בתוכו את כל בני האדם, אולם דע שהגם שמבחינה חיצונית נראים היהודים ואומות העולם דומים, אך האמת היא שישנם ג' הבדלים מהותיים בין היהודי לגוי...

ההבדל הראשון הוא בחומר ממנו מורכב הגוף - גופם של אומות העולם מורכב מארבעה היסודות עצמם, שהם: אש, מים, רוח, ועפר. ואילו גופם של היהודים עשוי מהחלק הרוחני של ארבעה יסודות אלו (הנקרא בלשון הקבלה: 'יחידה דארמ"ע").

[כתב] בספר היום יום (כ"ט אלול): מפתגמי רבינו הזקן: אין לנו מושג כלל עד

21. ומצאנו להגה"ק רבי חיים מוולאז'ין זיע"א שהרחיב ביסוד הזה רבות, ונביא גרגיר מדבריו הקדושים (נפש החיים, שער א - פרק ד), וז"ל:

'אל תחשבו שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש החיצוני, אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו, רק לרמוז לכם שממנו תראו **וכן תעשו אתם את עצמכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו**, כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש!...

22. אנו עוסקים עתה במערכת המופלאה הנקראת 'יהודי'. זה שייך דוקא ליהודי! ואילו לגוי אין שום קשר לזה, וכאמור שרשו ממצב הקליפות... 'ברוך שלא עשאוני גוי!'

והנה בספרנו חלב הארץ (כתב יד - הנפש) הארכנו לבאר את מעלת נפשו של היהודי, וזתו"ד שם:

ונפש הבהמית. ולכל אחד מן הכינויים יש משקל עצמוק, זה לא סתם חרוזים.

נמשיל את הנפש הבהמית לבנין שיש בו ארבע קומות: 'קומת מרתף', קומת קרקע, קומה ראשונה, וקומה שניה.

קומת המרתף, היא להבדיל כמו חדר מכונות, לא נכנסים לשם. בבתי רפואה זה נקרא 'קומה טכנית'.

גם בנפש של האדם, קומת המרתף היא **נפש יסודית הדוממת**. נפש זו אוצרת בתוכה את כל המשקעים שאדם עבר, היסורים, הסבל, הפגיעות שהוא נפגע,

כתב רבינו האר"י הקדוש בעץ חיים (שער נ - פרק ב) שלכל יהודי יש

שתי נפשות - נפש אחת מצד הקדושה ונפש השניה מצד הקליפה וסטרא אחרא.

הנפש שמצד הקדושה נקראת 'נפש האלקית'. והתפקיד שלה למשוך את האדם לכל דבר רוחני: תפילה, מצוות, חסד, לימוד תורה, מעשים טובים.

והנפש השניה שמצד הקליפה וסטרא אחרא, הנקראת 'נפש הבהמית', מושכת את האדם אל החומר. בכתבי הקודש נפש זו הבהמית מכונה בג' כינויים: נפש היסודית, נפש החיונית,

מעין החכמה

ורחמים בלי צורך בעבודה וביגיעה כדי לגלות את התכונות הללו.

וההבדל השלישי הוא בנפש האלקית שישנה רק אצל עם ישראל - נפש היהודי אוצרת בתוכה את אותו חלק נשגב הנקרא 'נפש אלקית' (מלבד הנפש החיונית), אשר יופיה וזויה מכהה גלגל חמה, ובורא העולם - אשר הוא ברא ויצר את היופי והגוונים ואת הפאר וההדר - הוא עצמו אשר העיד שהדבר המפואר ביותר שיש, הוא נפש האלקית, באומר: "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מ"ט, א), ופשוט הדבר שדרגת הנפש האלקית היא למעלה מעלה ממדרגת המלאכים.

ולכן דוקא יהודי ראוי ומוכן לגלות בעצמו ובעולם את האור האלקי, ורק לו יש יכולת רגשית לחוש ברגש של קדושה, ולחוות תְּנִיָּה של התעלות בקדושה, ולהבין עומק הבנת התורה הקדושה.

כמה יקר אצל הקדוש ברוך הוא **גופו של יהודי**. (והדגש על עצם הגוף).

ההבדל השני הוא בנפש המחיה את הגוף הנקראת 'נפש החיונית' - נפש החיונית של אומות העולם היא מקבלת את חיותה מג' קליפות הטמאות, ולכן אין בהם טוב וחסד אמיתי - כדי שלזולת יהיה טוב. לאלא, הם עושים טוב וחסד רק אם הם יודעים בבירור מה הם ירויחו מזה.

ואילו הנפש החיונית של עם ישראל מקבלת את חיותה מקליפת נוגה, ולכן יש בטבעה טוב וחסד אמיתי, וכמו שאמרו בגמרא הקדושה (יבמות ע"ט) - שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים.

ומכיון שהמדות הללו מוטבעות בנפשם החיונית לכן גם גופם נמשך לחסד

(ממונית), ואילו מדת הקמצנות היא הבסיס למניעת קיום המצוות.

ולסיכום: כל המדות הטובות והרעות יושבות כאמור, בקומת הקרקע, זה נקרא 'נפש היסודית הצומחת'.

מעל זה, נמצאת הקומה הראשונה - **נפש יסודית החיה**. שם מושרשות תרי"ג מצוות התורה, רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים ושס"ה לא תעשה כנגד שס"ה גידים.

ובאדם עצמו ישנם כלים רחבים ונדירים מאוד, רק החכמה היא למצות אותם נכון ולהוציא את הכחות הנכונים מהכח אל הפועל.

והנה, בנוסף לתרי"ג המצוות שמושרשות בקומה הזו של הנפש היסודית החיה, שם גם השורש לשבעים כחות שבאדם...

הצלחות שהוא השיג, תְּוִיֹּת יפות שהוא תְּוִה, לצד תְּוִיֹּת לא נעימות. כל אדם עבר ועובר בחיים תְּוִיֹּת יפות, לפעמים יפות מאוד, תְּוִיֹּת מתוקות, ולפעמים תְּוִיֹּת מרות, תְּוִיֹּת לא נעימות, לפעמים כשלונות, אכזבות, לפעמים צפיות, תהיות, וכן על זה הדרך...

הקומה הזאת, אצל רוב בני האדם, היא קומה 'חנוקה', ולמה? כי רבו כמו רבו הכשלונות והיתקיעות.²³

מעל זה יש את קומת הקרקע - **נפש יסודית הצומחת**. שמה מושרשות כל המדות - הטובות והרעות.

המדות הטובות והרעות לא נכללות בתרי"ג מצוות התורה, אבל הן הבסיס לקיום כל התרי"ג מצוות.

שהרי מדת נדיבות הלב היא הבסיס לקיום מצוות (הדורשות הוצאה

מעין החכמה

ולכן מי שרוצה לעשות תשובה שלימה, בשלב מסויים חייב לדעת ללמוד לשחרר את העבר. יש את השלב של עזיבת החטא, וידוי, חרטה, וקבלה לעתיד, אבל זהו, מגיע מקום מסויים שצריך לשחרר את העבר, כדי שלא יתקע אותו.

אבא זכור לטוב היה אומר - אין לנו את הכח להתמודד עם העבר. לכן צריך ללמוד איך לשחרר. דרכים ואופנים ושיטות שחרור - זה כבר סדרת שיעורים בפני עצמה.

23. דרך אגב, כל עוד שאדם לא לומד לשחרר נכון, כלומר, כל עוד שאדם לא למד איך לקחת פטיש ואזמל ולחצוב בקירות של הקומה הזאת ולהוציא כל מיני כתמים מהקירות - הוא ישאר תקוע. אולי הוא יעלה עשרה מטרים, אבל אחר כך יצנח עשרים. יעלה שלשים, אבל יפול ארבעים... חי בבלבול, כמו רוב העולם. נכנס לאיזה שהוא גלגל מסחרר, כמו המשל של אותו אחד שנסע שבע מאות קילומטר, אבל סביב אותה ככר...

להבדיל, מה זה סרט? - תעתוע דמיון. תגיד לי - יכול להיות שתעתוע דמיון יגרום להחריב בית בישראל? אתה רואה שכן. אתה מאמין שתעתוע דמיון יכול להוציא את האדם משני עולמות? - אתה רואה שכן...

וכאן אתה מבין, שכל הנפילות שבעולם תלויות בכח הזה. וכמה שאדם יתקדש ויזדכך ויברר את הכח הזה - הוא ינצל את הזמן יותר ויותר, וממילא לא תהיה לו אפשרות ליפול...

ובמאמר מוסגר: עיקר חטא דור המבול היה שלא זיכנו את כח המדמה, וכמו שנאמר: "כָּל־יָצָר מִחֶשֶׁבֶת לְבָבוֹ רַק רַע פֶּל־הַיּוֹם" (בראשית ו, ה)...

מעל החלק הזה יש את הקומה השניה - הנפש השכלית. השכלית זה לא

והנה הכח השלשים ותשע שבנפש נקרא כח המדמה. כח המדמה הוא בסיס ושורש לעניינים רבים. אם אדם זכה לזכך את עצמו ולקדש את הנפש באמת - יכול להגיע עם הכח הזה עד מדרגה של רוח הקודש ואפילו למדרגות הנבואה. כמו שנאמר אצל הנביאים: "וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה" (הושע יב, יא) - מלשון מדמה.

מאידך, אם אדם לא זכה לזכך את הכח הזה - הוא יכול ליפול בכל היצרים הכי קשים, בכל המקומות הכי אפלים. והוא שואל את עצמו, איך יכול להיות שהוא הגיע למקומות כאלה... אדם ירא שמים, בעל אמונה, בעל קדושה, בעל ערכים... הגיע לשפל מדרגה כזה?!

והתשובה: כח המדמה התגבר עליו. שכל עוד שהכח הזה לא מבורר דיו - אי אפשר לשאול שאלות.

מעין החכמה

אנוש, דור הפלגה, דור המבול, כיון שעמד אברהם אבינו וראה שאין בו תוחלת התחיל מכתתו, הדא הוא דכתיב: "וכתותי מפניו צריו ומשנאויו אגוף" (תהלים פט, כד), עכ"ל.

וביאר הגה"ק רבי אריה ליבש הלברשטאם זיע"א (אריה שאג, חלק א - עמוד קלא), וז"ל: **פירוש שהיצר אינו אלא דמיונות שוא וכזב וכל כחו רק להטעות האדם שיקרב אליו שאז הוא יכול לשודדו...**

24. אמרו במדרש (בראשית רבה, פרשה כב - אות ו), וז"ל: אמר רבי אבא, היצר הזה דומה ללסטים שפוף (שאינו יכול ללכת) שהיה יושב בפרשת דרכים, כל מאן דעבר הוה אמר הב מה דעלך [כלומר, תן לי מה שעליך, והיו מפחדים ממנו ונותנים לו], עבר פיקח אחד וראה שאין בו תוחלת לגזול לו כלום (שאינו יכול ללכת) התחיל מכתתו (מכה את הלסטים). **כך כמה דורות איבד יצר הרע, דור**

ועתה נעבור לנפש השניה - נפש האלקית. מה זה 'נפש אלקית'? זה חלק אלו"ה ממעל ממש - חלק מה' יתברך.²⁵ ונרחיב יותר...

האלקית, זה נקרא 'אבי"ע דחולין'. ונפש זו ישנה גם לגוי, וכמו שאמרו חז"ל (איכה רבה, פרשה ב - אות ג): 'חכמה בגויים תאמין'.

מעין החכמה

ולכן החליטו אותם צדיקים לנסוע לרבי זאב וואלף כדי לשכנעו בחשיבות הענין. והגיעו אליו ביום ששי בבוקר וסיפרו לו את הענין, הוא שמע את דבריהם והשיב:

'אצלי כבר התחילה הארת שבת - נדבר על זה ביום ראשון, ובינתיים תשארו אצלי לשבת'. **רישומה** של אותה שבת נותרה חקוקה לעד בלבבות אותם המאושרים שזכו להשתתף באותה שבת...

ביום ראשון לאחר תפילת שחרית נכנסו אליו שוב וביקשו ממנו שייקדש שם ה" ויהרוג אותו על ידי תפילותיו, כמו שנאמר: "שׁוֹמֵר ה' אֶת-כָּל-אֲהָבָיו וְאֵת כָּל-הַרְשָׁעִים יִשְׁמֵד" (תהלים קמה, ט).

ובתגובה פתח הרב זאב מזבאריז ואמר:

זה יהיה יום רגיל ככל הימים, בעלי המלאכה יעסקו במלאכתם, הסוחרים בסחורתם, הכבשים - יהיו מלאים במכוניות, והרחובות - באנשים הרצים אחר מירוץ החיים.

ופתאום, ישמע קול ערב ומתוק, ובלבבות היהודים יתעוררו רגשות שמחה ופחד מעורבבים, וישאלו איש לרעהו: 'מהו הקול הנפלא הזה החודר לעצמותינו, ומחיה אותנו?' ואז יתברר שזה שופרו של המשיח...

הלבבות יהמו בהתרגשות ובצפיה... והנה הוא מופיע ומפניו הקדושות בוקעים קרני אור, ומעיניו הטהורות זורמים נחלי אהבה וחמלה אין סופיים...

25. בספר משנת המגיד מזולאטשוב (חלק ב, עמוד רי - אות ז), הובא הסיפור הבא:

אין אנו יודעים את שמו, אולם מעשיו השפלים נחקקו על ספר. וכך מובא עליו: אותו יהודי עלום שם, הפליא להרשיע, תאוות אסורות, תשוקות מגונות... ובנוסף לכל היזבלי הזה, הוא נהפך להיות 'מוסר', והחל למסור את צדיקי הדור ופשוטי העם במסירות נוראות...

לא מסופר שם כמה אנשים מתו בגינו, כמה אלמנות ויתומים נשארו חסרי לחם בסיבתו. אין הרחבה על הצרות שהוא עולל לאנשים, על הממון הרב שנלקח מהם... אך, מה שמוכן שזה היה הרבה...

באחד הימים מסיבה כל שהיא התאספו מספר צדיקים וישבו יחד... בפתח החדר עמדה קבוצת יהודים וביקשה רשות להיכנס, הרשות ניתנה וכשהם נכנסו פרצו בבכי עז... 'יהודי הזה עבר כל גבול, עוד יהודי נהרג בעקבות ההלשנה האחרונה שלו'...

הצדיקים שישבו שם, התכנסו כל אחד במחשבותיו, ולאחר מכן אמרו כולם: יהודי כזה על פי הדין חייב עונש מיתה, וגם בדקנו וראינו שאין בו שום ניצוץ קדושה... ורצו על ידי תפילות לסלקו מן העולם, אבל תפילותיהם חזרו ריקם...

שוב התכנסו איש איש במחשבותיו, 'מה הסיבה שאנו לא מצליחים?'... וגילו להם מן השמים שהגה"ק הרב זאב מזבאריז פרש על אותו יהודי את חסותו, וכל זמן שהוא מגין עליו הם לא יכולים לעשות לו מאום...

אוהבים יהודים. ולכן אני מציע שניקח יהודי ונלביש אותו לבוש מלכות ונרכיב אותו על סוס מלכותי ונשים עליו תכשיטי כסף וזהב, ונביא אותו למלך המשיח, ונאמר לו: אדונינו המלך ראה כמה אנחנו אוהבים ומכבדים את עמך, ראה כמה אנו מכבדים ומעריכים יהודים!"

ושמחו כולם מהרעיון, ותיכף ומיד הם יצאו לרחובות לחפש יהודי. אך הם לא ימצאו שום יהודי כי כולם עלו לירושלים...

במהירות ומתוך לחץ הם יצרו קשר עם ה'אינטרפול' וידרשו מהם למצוא במידית יהודי! פלוגות מיוחדות יצאו לחיפושים ובסופו של דבר יצליחו למצוא יהודי אחד! - את היהודי 'המוסר' הזה...

מיד, נגד רצונו, הם יקחו אותו, ילבישוהו בבגדי מלכות, יכסו אותו בערימות של כסף וזהב ויושיבו אותו בתוך רכב שרד מלכות...

והשיירה המלכותית תצא ברוב פאר והדר... **בסופו** של מסע הם יגיעו לירושלים... האויר הזך והצלול, הקדושה המחשמלת, והיופי הבלתי ניתן לתיאור יגרמו להם להיעצר במקומם מחוסר אונים... ורק לאחר דקות ארוכות מאוד הם יאזרו אומץ ויתקדמו עוד קצת...

והנה מרחוק הם יראו את המשיח עומד על בימה וסביבו רבבות רבבות יהודים המקשיבים לשיעורו היומי...

והם ישלחו לומר לו: הנו, מלכי כל האומות חפצים להביא לך מתנה. ועל זה התנבא דוד ואמר: "לֵךְ יוֹבִילוּ מַלְכִים שְׁי" (תהלים סח, ט).

והם יגשו למשיח, יפתחו את דלת מכונת השרד, וישלפו ממנה את היהודי 'המוסר' הזה...

המשיך רבי זאב ואמר: אתם בטח מתארים לעצמכם את פרצי הצחוק העצומים שיהיו שם, גם כן מתנה...

וכלם ירגישו שפתאום הם מצאו את מה שהיה חסר להם כל השנים 'כי מעולם קנינו - לך!'

והמשיח יכריז: 'יהודים יקרים - כל הרוצה לבוא אתי לירושלים - יבוא'. וכל עם ישראל אנשים נשים וטף יעזבו את כל הקרקעות, הבתים, והנכסים שיש להם וירוצו אחרי המשיח כתינוק המתרפק על אמו...

השמחה שתמלא את הלבבות תעלה ותתפשט בכל אברי הגוף... גלי השמחה ישטפו בעוצמה רבה את כל הנוכחים, והרגלים יצאו בריקוד סוער ונלהב...

מעגלים מעגלים של רוקדים, בלהב ובהתלהבות, ימלאו את הרחובות. וכמו שנאמר: "אָז תִּשְׂמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל, וּבְחָרִים וּזְקִינִים יִחְדְּוּ, וְהַפְּתִי אֶבְלָם לְשִׁשׁוֹן, וְנַחֲמֵתִים וְשִׂמְחֵתִים מִיְּגוֹנָם" (ירמיה לא, יב)...

אבל יהיה יהודי אחד שיתבייש ללכת עם המשיח והוא היהודי 'המוסר' הזה שבתם בגללו. הוא יתחבא באיזה חור נידח בחוץ לארץ כדי שהמשיח וכל הצדיקים לא יראו אותו.

ובינתיים על כל מלכי אומות העולם תיפול אימה. חרדה. ופחד עצום. 'מה נאמר למלך המשיח ומה נצטדק על כל ההריגות והשריפות, על אלפי שנים של התעללויות והטלת מסים וגזירות שונות ומשונות חדשים לבקרים'...

והם יתאספו יחד לטכס עצה. והנה יקום אחד מהמלכים ויאמר:

'יש לי רעיון ניקח את כל הכתרים שלנו וניתן את זה למלך המשיח ונאמר לו שמעתה הוא המלך.'

ויצחקו עליו כולם, 'שוטה הרי כבר עכשיו הוא המלך'.

עד שיקום אחד החכמים שבהם ויאמר: 'יש לי רעיון! כדי לפייס את מלך המשיח עלינו להוכיח לו שחזרנו בתשובה ומעתה אנו

החיים האמיתיים - חיבור הרבדים

הכחות המקיפים, הם כחות החופפים מעל תחום המודע של הנפש, והם: חיה, יחידה.

ולתוספת ביאור:

המדרגה הראשונה היא מדרגת הנפש, על רובד זה נאמר בתורה: "כי נפש הבשר בדם היא" (ויקרא יז, יא), וכן נאמר: "הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג). כלומר, בחינה זו היא החיות האלקית החיונית, הטבעית, המקיימת את האדם בכל היקף הווייתו הטבעית - ביולוגית, וכן בצד הרוחני של הנפש.

וכתב בספר עץ חיים (שער ו - פרק ה) שהנפש מתלבשת בכבוד.

המדרגה השניה היא מדרגת הרוח, והיא הבחינה שמחיה את כחות הרגש והמעשה שבנפש.

לכל יהודי יש נפש אלקית המחיה ומהוה אותו. ובתורת החסידות ביארו²⁶ שהגם שהנפש הזו - המכונה 'ניצוץ אלקי', היא עצם אחד פשוט, בכל זאת היא מחולקת לכמה רבדים, שלא מתגלים מעצמם. וכדי לזכות לגילויים בפועל צריך היהודי לזכך את נפשו. ככל שהיהודי יותר מזוכך, מתגלים בו רבדים עמוקים יותר.

וכדי לחדד את הדברים נביא את דברי המדרש (בראשית רבה, פרשה יד - אות ט): חמשה שמות נקראו לה: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה.

חמשה שמות אלו מכוונים על פי תורת הקבלה והחסידות לחמשת הרבדים של גילוי הנפש, הנחלקים בכללות לשתי קבוצות של כחות - כחות פנימיים וכחות מקיפים:

הכחות הפנימיים, שייכים לתחום התודעה הגלויה של הנפש, והם: נפש, רוח, נשמה.

מעין החכמה

וסיים הרב זאב וואלף ואמר: 'ואתם רוצים שאהרוג את המתנה של המשיח?' דחה אותם ולא רצה לקללו...

26. ראה באורך בספר באר החסידות (פירוש על 'דרך מצוותיך', חלק ב - עמוד שח) לגאון הרב עומר הלוי שליט"א.

אך המשיח יתרגש מהמתנה הזאת מאוד. 'למה אתם צוחקים? אתם לא רואים כמה טוב יש בו?!'

בכל יהודי ויהודיה אפילו אם עברו שמונה מאות פעם על כל התורה כולה - יש המון טוב, המון קדושה!!

טמיר ונעלם ביותר. השפעת היחידה היא על כח התענוג הפנימי שבנפש.

והיינו שרגש החיים האמיתיים הוא דוקא כאשר רובד הנשמה מצליח להתגלות בתוך רובד הנפש. ודבר זה אפשרי רק כאשר הרובד האמצעי - רובד הרוח, זך ונקי מכל סיג ופסולת...
מלמעלה ובנפש מלמטה ומקשרם...

ועתה, אחר כל האריכות הזו נביא עוד פרט הנצרך לעבודת האדם...

שלשה לבושי האדם

העשר קומות הכלליות מתחלקות למאה קומות פרטיות.

עשר קומות כנגד עשר ספירות: ג' עליונות - המוחין. ז' תחתונות - המדות, המכונות גם זעיר אנפין.

לנפש האלקית יש מעטפת בז' תחתונות שלה והוא יצר הטוב. והמעטפת של ז' תחתונות בנפש הבהמית - יצר הרע.

ג' עליונות היא בחינת החב"ד המתנוצצת ומתגלה בכל אחת משתי המערכות, מבלי כיסוי ומעטפת.

והיה השכל הגלוי והמודע של הנפש. **והיה** מתלבשת במוח.

המדרגה השלישית היא מדרגת הנשמה: היא הבחינה שמחיה את כחות השכל הגלוי והמודע של הנפש. **והיה** מתלבשת במוח.

המדרגה הרביעית היא מדרגת החיה: היא בחינת המקיף הקרוב ביותר לחלק המודע הנ"ל, אלא שמיקום הארת היחיה הוא כאמור בחלק העל מודע, **והשפעתה היא על כח הרצון שבנפש**, שמאיר באופן מקיף על כל קומת הנפש.

המדרגה החמישית היא מדרגת היחידה: היא בחינת המקיף הרחוק,

עד עתה דיברנו על הנפש האלקית והנפש הבהמית. ועתה נרחיב יותר:

עלינו לדעת כי ביהודי ישנן שתי מערכות שהן ארבע. יש מערכת שנקראת 'יצר טוב ויצר רע', ויש מערכת הרבה יותר גבוהה שנקראת 'נפש אלקית ונפש בהמית'. ונבאר:

שתי הנפשות (הבהמית והאלקית) ידמו בעינינו כשני בניינים (שתי

ממלכות נפרדות), בכל בנין ישנן עשר קומות, וכל קומה מהעשר מתחלקת היא בעצמה לעשר קומות, ובסך הכל

מסילות אל הנפש

פרשת תרומה - שלשה לבושי האדם

אך אם הנפש הבהמית תתפוס את השליטה, מובן מאליו שהנפש האלקית לא תוכל להתגלות ללא לבושים. **מה** עושה היצר הרע - פועל בכל הכח כדי להרדים את המערכת של הנפש האלקית. הוא מוריד את המפסק של המערכת האלקית - אין זרם, וממילא ג' לבושי הנפש מתגלים רק דרך המערכת של הבהמיות והחומר.

ככל שיגבר החומר, תתמעט הצורה, ולבו יעשה כלב האבן לכל דבר שבקדושה. בכל ענין של אלקות, לא יהיה הרגש ותענוג כלל, אבל לגבי ענייני החומר (אכילה, שתיה, פרנסה) הוא יהיה עירני ומשוחרר. ואם רק תזכיר לידו דבר הקשור בהשכלה אלקית, תראה כאילו השתחרר קפיץ בצואר והוא מיד נרדם. אדם כזה ברור שאין בו יראת שמים! נמשך הוא אחר עקמומיות הלב, ונוצרים בו ספיקות... ואשרי יהודי שזוכה ומנצח במלחמה...

ועתה נשוב לשאלה שפתחנו אתה: מה ההבדל בין יהודי לגוי? והתשובה נמצאת במדרש רבי תנחומא (פרשת תצוה - אות ח): 'את מוצא מי שנתון בחושך רואה מה שבאור, ומי שהוא נתון באור אינו רואה מה שבחושך. והקב"ה רואה מה שבחושך ומה שבאור'...

ומכיון שאומות העולם נמצאים במחצב החושך - מחצב

ולתוספת הסבר: משל למה הדבר דומה. שני בניינים בני מאה קומות כל אחד. לבנין הראשון קוראים 'נפש בהמית' ולבנין השני קוראים 'נפש אלקית'. השבעים קומות התחתונות של הבנין של הנפש הבהמית 'עטופות' במלבוש שנקרא 'יצר הרע', זה מכסה על חלק מהבנין, אבל זה לא הבנין עצמו (כי הבנין עצמו הוא הנפש הבהמית)... השלשים קומות העליונות זה הנפש הבהמית עצמה. כמו כן בבנין של הנפש האלקית - השבעים קומות התחתונות שלו מכוסות במלבוש שנקרא 'יצר טוב', והשלשים קומות העליונות נקראות 'נפש האלקית'. (ואני מדגיש דוקא שבעים קומות שזה כנגד שבע ספירות התחתונות שכל אחת כלולה מעשר).

בין שתי המערכות ניטש מאבק איתנים, מי יקבל שליטה על הלבושים שבהם מתגלה הנפש, והם: מחשבה דיבור ומעשה. ג' לבושים אלו הם סט אחד, ובשעה ששולטת אחת מהנפשות על הלבושים, אין לשניה שום אחיזה בהם.

אם הנפש האלקית תתגלה בהם, הנה מה טוב! הוי אומר, שהגוף מכיר את מקומו ויעודו, להיות כלי שרת בג' הלבושים, להוציא לפועל את רצון ה', בהנהגת הנפש האלקית, המבעירה את לב האדם באש קודש לכל דבר שבקדושה.

פרשת תרומה - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הקליפות, לכן יותר קל להם להבחין באור. מה שאין כן יהודי שנמצא במחצב האור - מחצב הנשמות, לכן קשה לו יותר לראות את האור!

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

אדם עבר ועובר בחיים תְּוֹיֹת יפות, לפעמים יפות מאוד, תְּוֹיֹת מתוקות, ולפעמים תְּוֹיֹת מרות, תְּוֹיֹת לא נעימות, לפעמים כשלונות, אכזבות, לפעמים צְפִיּוֹת, תהיות, וכן על זה הדרך...

ה. נפש יסודית הצומחת - בה מושרשות כל המדות - הטובות והרעות. וקומה זו חשובה מאוד שאף על פי שהמדות הטובות והרעות לא נכללות בתרי"ג מצוות התורה, אבל בכל זאת הן הבסיס לקיום כל התרי"ג מצוות.

ו. נפש יסודית החיה - בה מושרשות תרי"ג מצוות התורה, רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים ושס"ה לא תעשה כנגד שס"ה גידים. ובנוסף בקומה הזו ישנו את הבסיס לשבעים כחות שבאדם...

ז. הנפש השכלית - השכלית זה לא האלקית, זה נקרא 'אבי"ע דחולין'. ונפש זו ישנה גם לגוי, וכמו שאמרו חז"ל: 'חכמה בגויים תאמין'.

ח. נפש השניה - נפש האלקית. מה זה 'נפש אלקית'? **זה חלק אלו"ה ממעל ממש** - **חלק מה' יתברך**. והיא מחולקת לחמשה חלקים: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה.

ט. ובנוסף יש לכל יהודי שלשה לבושים, והם: מחשבה, דיבור, ומעשה. ובין שתי הנפשות ניטש מאבק איתנים, מי יקבל שליטה על הלבושים הללו, **ואשרי יהודי שזוכה ומנצח במלחמה!**

א. רצונו יתברך לשכון בתוך עם ישראל, וכמו שנאמר: 'ושכנתי בתוכם'. והיינו, בתוך כל אחד ואחד מישראל! וזה הוא עיקר רצונו יתברך שכל יהודי ויהודי יבנה משכן לה' בתוך לבו ובתוך ביתו.

והנה כדי להצליח לבנות בתוכנו דירה לו יתברך, עלינו, ראשית כל להכיר את ה'כלים' שניתנו לנו, והיינו את גופנו ונפשנו.

ב. לכל יהודי ישנן שתי נפשות, נפש אחת מצד הקדושה הנקראת 'נפש אלקית', ונפש שניה מצד הקליפה וסטרא אחרא הנקראת 'נפש בהמית'.

טבעה של ה'נפש האלקית' - למשוך את האדם לכל דבר רוחני, ואילו טבעה של ה'נפש הבהמית' - למשוך את האדם אל החומר.

ג. וביתר פירוט, בכתבי הקודש יש לנפש הבהמית שלשה כינויים, והם: נפש היסודית, נפש החיונית, ונפש הבהמית. ולכל אחד מן הכינויים יש משקל עמוק, זה לא סתם חרוזים.

והנה, נפש הבהמית מתחלקת לארבעה חלקים, שהם: נפש יסודית הדוממת. נפש יסודית הצומחת. נפש יסודית החיה. הנפש השכלית.

ד. נפש יסודית הדוממת - היא הנפש האוצרת בתוכה את כל המשקעים שאדם עבר, היסורים, הסבל, הפגיעות שהוא נפגע, הצלחות שהוא השיג, תְּוֹיֹת יפות שהוא תָּוָה, לצד תְּוֹיֹת לא נעימות. כל

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

מגילה
מבוארת

מגילה
בסיסית

להזמנות:
www.hameir-laarets.org.il
*2910 | 08-37-40-200

זכר למחצית השקל

להפצת תורת אבינו מו"ר הרב יוסף מינאל אברג'יל זע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'יל שליט"א

ניתן להעביר גם מתנות לאביזנים, שיחולקו ביום הפורים ע"י הרב שליט"א

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברנ'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00
92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

רביעי - י"ב אדר א' 21/2 בשעה: 19:00
בית"כ המרכזי רמת אשכול רח' ראול וולנברג 11

חיפה

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français	Русский	English	Español	עברית
joindre :	присоединитесь:	to join:	Para unirse:	להתחברות:

פרשת תרומה

ח' אדר א התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:36	17:59	17:08	באר שבע
18:35	17:58	17:07	תל אביב
18:33	17:56	17:05	חיפה
18:42	18:06	17:01	אילת
18:39	18:01	17:10	ירושלים
		16:50	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

כשיש כאדם יראת שמים ואהבת ה', זה מכניס כוח במצוה לעלות למעלה.

כי במעשה עצמו אין הבדל בין אדם ישיש לו יראת שמים לבין אדם שאין לו, שניהם מניחים אותו תפילין, ומתפללים באותו בית הכנסת, רק זה המצוות שלו נשארות למטה (הן בהמתנה לפניו האשפה), וזה מצוותיו עולות למעלה.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מרכזית דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'